

Na osnovu člana 64.2, tačka (a) i (b), članova 54, 55, 58, člana 128.2 Zakona br. 3/L-073 o Opštim izborima u Republici Kosovo (ZOI), kao i članova 19, 20 i 29.2 Zakona br.03/L-072 o Lokalnim izborima u Republici Kosovo (ZLI), Centralna izborna komisija (CIK), 09.03.2023 donosi:

PRAVILNIK BR. 08/2023 **IZBORNI POSMATRAČI**

Član 1 **Delokrug**

Ovim Pravilnikom se definiše postupak prijave i akreditacije organizacija, posmatrača, medija, kao i obaveze akreditovanih organizacija i njihovih posmatrača.

Član 2 **Akreditacija organizacija i njihovih posmatrača**

1. Za akreditaciju izbornih posmatrača u ime bilo koje organizacije za posmatranje izbora treba podneti zahtev CIK-u, najkasnije trideset (30) dana pre dana izbora.
2. Organizacije koje se prijavljuju za akreditaciju za posmatranje izbora trebaju podneti zahtev CIK-u najkasnije dvadeset pet (25) dana pre dana izbora.
3. Organizacije koje se prijavljuju za akreditaciju za posmatranje izbornog dana trebaju podneti zahtev CIK-u najkasnije dvadeset (20) dana pre dana izbora.
4. Organizacije ili pojedinci, u ime bilo koje organizacije koja se prijavljuje za akreditaciju, trebaju popuniti sledeću dokumentaciju:
 - 4.1. Obrazac za akreditaciju posmatrača, koji je ovde priložen kao prilog I;
 - 4.2. spisak posmatrača u obrascu priloženom kao prilog II koji sadrži:
 - 4.2.1. ime, prezime, datum rođenja, adresu, lični broj i kontakt broj telefona za svakog posmatrača u elektronskoj formi i štampanu kopiju koju potpisuje predstavnik organizacije;

5. Kancelarija za registraciju, potvrđivanje i finansijsku kontrolu političkih subjekata (Kancelarija) treba da proveri dokumente koje su organizacije ili pojedinci podneli u ime organizacije za akreditaciju.
 - 5.1. Kancelarija dostavlja iste CIK-u sa preporukom za akreditaciju, najkasnije četiri (4) dana nakon njihovog podnošenja, ako su dokumenti kompletni i uredno potpisani;
 - 5.2. u istom roku vraća dokumenta podnosiocu zahteva na ispravku, ako utvrdi da je zahtev za akreditaciju nepotpun ili netačan, sa obaveštenjem šta treba dopuniti ili ispraviti.
6. Organizacija ili pojedinci koji žele da se akredituju u ime organizacije čija su dostavljena dokumenta za akreditaciju vraćena kao nepotpuna ili netačna kao u stavu 3 ovog člana, dužna su da unesu navedene ispravke i dopune u zahtevu i tu dokumentaciju predaju Kancelariji u roku od tri (3) dana od obaveštenja.
7. U roku od tri (3) dana od prijema preporuke za akreditaciju od strane Kancelarije, CIK treba da odluči da:
 - 7.1. akredituje organizaciju i njen spisak posmatrača, ili akredituje i potvrdi pojedinca u ime organizacije,
 - 7.2. odbije zahtev za akreditaciju i pismeno obavesti relevantnu organizaciju ili relevantno lice u ime organizacije, pružajući obrazloženje za svoju odluku i obavestavajući podnosioca prijave o pravu na žalbu na tu odluku pri Izbornom panelu za žalbe i predstavke (IPŽP).
8. Zahtev treba da se odobri ili odbije najkasnije deset (10) dana nakon podnošenja i prijema kompletne i popunjene dokumentacije.
9. Kancelarija treba da obavesti organizaciju ili pojedinca koji je zatražio akreditaciju u ime organizacije da ju je CIK akreditovao, i da je akreditovao njene posmatrače, i pruži akreditovanoj organizaciju ili pojedincu akreditovanom u ime organizacije, odluku o akreditaciji i posebne bedževe za sve posmatrače.

Član 3

Obaveze akreditovanih organizacija i njihovih posmatrača, ili pojedinaca koji posmatraju u ime organizacije

1. Akreditovana organizacija je odgovorna i treba da obezbedi da njeni posmatrači budu u potpunosti svesni prava i obaveza kao i izbornog procesa.
2. Akreditovana organizacija je odgovorna za individualno ponašanje svojih posmatrača.

Ako akreditovana organizacija utvrdi da je bilo koji od njenih posmatrača, ili pojedinac koji posmatra u ime organizacije, prekršio kodeks ponašanja za posmatrače, može oduzeti bedž posmatrača i predati ga CIK-u kako bi poništio akreditaciju posmatrača.

3. CIK može u svakom trenutku da poništi akreditaciju posmatrača izbornog procesa koji krši ZOI, pravilnike CIK-a, administrativne uredbe ili administrativne procedure u vezi sa izbornim procesom.
4. Nakon obaveštenja o odbijanju od strane Kancelarije, subjekat čiji je zahtev za akreditaciju odbijen, ima pravo žalbe pri IPŽP-u, 24 časa od trenutka prijema obaveštenja.

Član 4 **Akreditacija i uloga medija**

1. Osoblje štampanih ili elektronskih medija (medijske kuće) koje želi da uđe u Birački centar (BC), Biračko mesto (BM) ili Centar za prebrojavanje i rezultate – CPR na dan izbora ili tokom prebrojavanja mora biti akreditovano od strane CIK-a.
2. Rok za podnošenje zahteva medija za akreditaciju je najkasnije petnaest (15) dana pre dana izbora.
3. Spisak mora da sadrži sledeće podatke i dokumente:
 - 3.1. Naziv medijske kuće;
 - 3.2. ime i prezime lica;
 - 3.3. kopiju identifikacionog dokumenta za medije.
4. Nakon obaveštenja, Kancelarija u roku od pet (5) dana treba izdati bedževe akreditacije medijima. Bedž akreditacije medija važi zajedno sa identifikacionim dokumentom medija.
5. Nosilac bedža akreditacije za medije imaće prava iz člana 56.3 ZOI:
 - 5.1. ulaska u BC, BM i CPR, kao i druge objekte CIK-a i Opštinske izborne komisije (OIK) otvorene za javnost i medije. Nosilac bedža se smatra posmatračem;
 - 5.2. da snima kamerom i slika;
6. Aktivnost medijskog osoblja ne sme narušavati integritet izbornog procesa, izbornu tišinu, privatnost i tajnost glasanja.
7. CIK može u svakom trenutku povući akreditaciju osoblju medija u slučaju kršenja odredbi izbornog zakonodavstva.

Član 5

Izborni posmatrači u drugom krugu izbora

1. Posmatrači, akreditovani pre dana izbora prvog kruga, mogu posmatrati drugi krug izbora za gradonačelnike.
2. Predstavnici potvrđenih političkih subjekata, nevladinih organizacija (NVO), vladinih i međuvladinih organizacija, međunarodnih organizacija koje su specijalizovane i koje se bave zaštitom ljudskih prava, stranih država ili medija, mogu da se prijave u CIK-u za akreditaciju za posmatranje drugog kruga izbora za gradonačelnike, ili ako su već akreditovani kao organizacija posmatrača, mogu podneti zahtev za akreditaciju dodatnih posmatrača, najkasnije pet (5) dana pre dana izbora.

Član 6

Prelazne i završne odredbe

1. Stupanjem na snagu ovog Pravilnika, prestaje da važi Izorno pravilo Br. 07/2013 izborni posmatrači.
2. Sastavni deo ovog Pravilnika su i prilozi:

Prilog I - Obrazac za akreditaciju posmatrača;
Prilog II - Spisak posmatrača;

Član 7

Stupanje na snagu

Ovaj Pravilnik stupa na snagu nakon usvajanja od strane CIK-a.

Predsedavajući
Centralna izborna komisija

Kreshnik Radoniqi